

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo||nis Episcopi Hal-||berstatten[sis] Homiliarum,
nunc sexto || maiori [pro] ante hac unquam dili||gentia
excusarum, || Pars ...**

praeter omnes omnium appendices, accesserunt iam recens homiliae
aliquot piaë, ante hoc tempus excusæ nusquam

Pars Aestivalis

Haimo <Altissiodorensis>

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1551

VD16 H 222

Quicumque baptizati sumus in Christo Iesu. Ro. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39335

moratur. Vbi intelligendum est, quia post hæc ad propria redierunt, & suimet curam gesserunt. Post ea uero ab illo uocati, ut Matthæus Marcusq; cõ memorant, relictis nauibus & reti, secuti sunt illū, ita ut ulterius ad propria non redirent.

Mat. 4.
Mar. 1.

DOMINICA VII. POST PEN
teosten, ad Romanos VI.

Fratres, quicumque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus. & cætera.

Beatus apostolus mystice & subtilissime isto in loco loquitur, & uult ostendere, quomodo mysterium mortis, sepulturæ & resurrectionis Christi, ad baptismum nostrum pertineat, & dicit: Nūquid ignoratis fratres mysteriū mortis Christi, sepulturæ ac resurrectionis, quomodo conueniat mysterio baptismatis? Si ignoratis, ego uobis pandam. Sed quæstio oritur in hoc loco: cū dominus præcipiat a postolis in euangelio, in nomine sanctæ trinitatis baptizare credentes, quare apostolus Paulus solummodo personam Christi assumat, dicēs: [Quicumq; baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsi⁹ baptizati sum⁹.] Quæ hoc modo soluitur, q̄a Apostolus in hoc loco non tantum rationem & institutionem baptismi describere disposuit, quātum mysterium mortis Christi. & ubi de morte aliquid erat locuturus, indignum duxit personam patris & spiritus sancti ponere, q̄ carnem non suscepit neque mortem: sed personā tantummodo filiī, quæ carnem assumpsit, & pro nobis mortua est. Nec cōueniebat ut diceret. Qui cunq; baptizati sumus in nomine patris & filiī &

Mat. 28.

Spiritus sancti, in morte ipsorum baptizati sumus. Iterum querendum est, quomodo sumus baptizati in morte Christi. Christo mortuo in cruce pro peccatis nostris, qui est caput omnium electorum, omnes electi qui sunt membra eius, commortui sunt peccato capiti suo Christo, uerbi gratia: Sicut ablato & abscisso capite cuiusque animantis, commoritur omnia membra. Ille quidem mortuus est corpore, & nos peccato: quia ipse pro peccatoribus mortuus est, & nostrum peccatum in morte sua occidit. Aliter: [In morte ipsius baptizati sumus.] id est, in fide passionis & mortis eius, quia per fidem passionis Christi & per baptismi gratiam, abluimur a peccatis. Ista enim duo ita coniuncta sunt, ut neque passio Christi sine baptismo, neque baptismus sine fide passionis Christi, nos possit saluare. Dicam igitur & aliter: In morte ipsius baptizati sumus, id est, ad exemplum & figuram mortis eius, ut illi commoreremur peccato, sicut mortuus est ipse corpore: uel ad exemplum mortis eius eo modo, quo in sequentibus dicendum est. Considerandum est enim, etiam tria genera esse baptismi. Vnum tamen in aqua, sicut fuit baptismum Iohannis, quod remissionem peccatorum non dedit:

- Actu. 1.** Aliud in igne uel spiritu, quo baptizati sunt apostoli die Pentecostes, & de quo dominus dicit: Vos autem baptizabimini spiritu sancto, quia spiritus sanctus in igne apparuit super apostolos. Tertium est sanguinis effusio, quo baptizatus est ipse dominus, omnesque sancti martyres, de quo etiam ipse dominus ait filiis Zebedaei: Potestis baptizari baptismo, quo ego baptizari habeo: id est, potestis effusionem sanguinis uestri sustinere? Quorum unus, Iacobus scilicet, eo baptismo baptizatus est, decollatus ab Herode.
- Mar. 20.**
- Act. 12.**

Sed id quoque notandum est, quia in baptismo tria sunt corporalia atque uisibilia, & tria incorporalia atque inuisibilia. Tria sunt uisibilia: sacerdos uidelicet, & corpus baptizandi, & aqua. Et tria inuisibilia: fides, anima quae abluatur a peccatis, & spiritus sanctus, quo operante, remissio peccatorum datur.

Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem. Subauditur, peccati & uitiorum. Quomodo possumus uiuentes in carne, cõsepeliri Christo? Si morimur peccato, sicut ille mortuus est in cruce, & baptizamur in nomine sanctę trinitatis, tunc consepelimur ei. Si autem uiuimus peccato, nequaquam possumus consepeliri illi. Consideremus enim quomodo moriamur peccato, & consepeliamur & cõresuscitemur Christo: & quomodo concordet mysterium mortis, sepulture & resurrectionis eius baptismati nostro. Christus postquam mortuus est in cruce, de cruce positus est in sepulchro, de sepulchro tertia die resurrexit. Similiter & nos uementes ad fontem baptismatis, dum abrenüciamus diabolo & omnibus pompis eius, & omnibus operibus eius, morimur peccato, sicut Christus mortuus est in cruce, Christus quoque de cruce sepultus est in sepulchro. Et nos post confessionem sanctę trinitatis, cõsepelimur ei in cognato terre elemento, hoc est, in aqua. Resurrexit ipse tertia die uiuus; & nos post ternam immersionem reuigilamus de morte peccatorum ad uitam, ut deo uiuamus in sanctitate, in bonitate, atque in ceteris uirtutibus. Et quasi diceret aliquis Apostolo, Ad quod sumus consepulti cum Christo, subiungit:

Vt quomodo surrexit Christus a mortuis p

gloriam patris, ita & nos in nouitate uitæ ambulemus.] A mortuis resurrexit Christus, id est, a se pulchro, quod proprie locus est mortuorum. Per gloriã autẽ dei patris dixit resurrexisse Christum, id est, per uirtutem diuinitatis, ut glorificetur deus pater, sicut ipse filius pendens in cruce, dixit: Pa-

Ioh. 17. ter, clarifica filium, id est, suscita illum. Potest etiam intelligi, q̄ ipse filius suscitauerit semetipsum, qui est gloria patris, sicut ei dicit pater in psalmo:

Psa. 107. Exurge gloria mea, exurge psalterium, id est, chorus omnium uirtutum. Cui filius: Exurgam diluculo. Præcipit ergo Apostolus, ut sicut Christus resurgens a mortuis, iam nõ moritur, ita & nos in nouitate uitæ ambulare, id est, ut sicut noui effecti sumus in baptismo, ita semper noui & immaculati uiuamus, ambulantes de uirtute in uirtute.

Mat. 5. Nouitas em̄ uitæ est, post baptismum criminalia peccata nõ cõmittere, & a leuioribus in quantum possibile est tẽperare: q̄ nouitate innouãtur q̄tidie electi, dñi, pficiunt in uirtutibus, & laudatur deus om̄i potens in illorũ operibus, sicut dicit: Videant opera uestra bona, & glorificent patrem uestrum.

Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius,] id est, Christi. [simul & resurrectioni erimus,] subauditur, complantati, id est, coniuncti & conformes. Quidam codices habent resurrectionis, genitiuum uidelicet casum. sed melius est, ut doctores dicunt, dicere per datiuum resurrectioni: quia uerbum complantati, coniungimus ei a superioribus. Arbor complantatur arbori & inseritur. Et Christus arbor est per similitudinem, de quo dicit Salomon: Lignum uitæ est his qui apprehenderint eum. Ipse est etiam arbor ui-

Pro. 2.

ræ, quæ est plantata in medio paradisi: hoc est, in
 medio ecclesiæ. Idcirco autē arbori comparatur,
 quia sicut arbor pascit, ita Christus pascit non so-
 li homines, sed etiam angelos spiritali cibo. Mors
 etiam eius, arbor potest intelligi: quia sicut arbor
 ad hoc plantatur, ut fructum afferat plāta ori: ita
 mors Christi ad hoc celebrata est in cruce, ut fru-
 ctū salutis & redēptionis afferret mundo. ¶ Quæ-
 ritur, quare Apostolus dixerit, Si complantati su-
 mus similitudini mortis Christi: & nō simpliciter,
 Si complantati sumus morti eius. Mors Christi in
 hoc loco dupliciter potest intelligi, tam corpora-
 lis uidelicet quam spiritalis. Similitudini mortis
 eius corporalis complantamur, quando sicut ille
 mortuus est corpore pro peccatoribus, nos mori-
 mur peccato. In hoc enim est similitudo, quia ille
 mortuus corpore, nos uitijs. ¶ Aliter: Similitudini
 mortis eius spiritalis complantamur, quādo mori-
 mur criminalibus peccatis. Ille enim in ueritate
 mortuus est peccato, quia nunquam peccauit, cui
 ueritati non possumus complantari & coniungi,
 quia quam diu sumus in hoc mortali corpore, ex
 toto carere peccatis lenioribus non possumus, sic
 ut Iohannes dicit: Si dixerimus, inquit, quia pec- 1. Ioh. 1.
 carum non habemus: nos ipsos decipimus, & ueri-
 tas in nobis nō est. Tunc autem similitudinē mor-
 tis eius spiritalis assumimus, quando eius auxilio
 freti, criminalia peccata non committimus. Et si
 complantamur in p̄senti seculo similitudini mor-
 tis eius tam corporalis quam spiritalis, ut sicut il-
 le mortuus est omnibus peccatis, quia nunquam
 peccauit: moriamur & nos omnibus criminalibus
 peccatis, erimus utiq; complantati & coniuncti re-

surrectioni eius in gloria quia cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam uidebimus eum sicuti est,

Hoc scientes, quia uetus homo noster simul crucifixus est, ut destruat corpus peccati, ut ultra non seruiamus peccato.

Veterem hominem, ut beatus Augustinus dicit, uoluerunt quidam intelligere corpus: nouum autem, animam. Sed nihil est illud: quia corpus exterior homo a plerisque appellatur: interior uero, anima. Hoc uero in loco ueterem hominem uocat, uitam & conuersationem ueteris hominis Adæ, quæ crucifixa (id est, mortua & occisa) est in baptisate. Quicumque enim adhuc originalibus & actualibus peccatis tenetur obnoxius, quæ Adam perpetravit, & etiam pluribus: uetus homo est & sequax Adæ, quia uitam & conuersationem eius imitatur. Ad quid ergo mortua est & delata illa conuersatio, quæ uetus homo dicitur? [Ut destruat corpus peccati.] Corpus nostrum, corpus peccati est: quia nos trahit ad peccatum per delectationem carnis & concupiscentiam prauam. Quod corpus non ita præcipit Apostolus destrui, ut adnihiletur, sed ut quiescat a peccato. Tunc enim quasi destruitur, dum refrenatur & retrahitur a peccato & a mala uoluntate, quam desiderat implere, & quando non permittitur seruire peccato. ¶ Aliter: Peccatum possumus hic intelligere diabolum, qui est auror peccati: corpus uero eius, uniuersitatem uitiorum. Sicut enim Christus caput est omnium electorum, omnesque electi & omnes uirtutes sunt corpus eius: ita diabolus caput est omnium reproborum omniumque uitiorum, omneque reprobi & omnia uitia corpus il-

lius sunt: & ad hoc deleta est uita & cōuersatio ueteris hominis Adæ semel in baptismo, ut destruat̄ur uniuersitas uitiorum, quæ est corpus diaboli, & ut ultra nō seruiam⁹ diabolo. ¶ Bene autē dixit Apostolus, semel mortuum esse ueterem hominē ut admoneat nos cauere criminalia peccata: quia, sicut Christus semel mortuus est & iam non moritur: ita & nos, si semel mortui sum⁹ in baptismo, nō possumus iterum rebaptizari. Qui cū mortuus est (subauditur) semel baptismo in peccato, iustificatus est a peccato: id est, alienus effectus est ab omnibus peccatis. Quapropter debet se custodire, ne iterū polluat se criminalibus peccatis, quia nō poterit iterū iustificari per baptismum. Si autē mortui sumus cum Christo, subauditur, tempore baptismatis, peccato eo modo, q̄ superior sermo texuit: credimus quia simul uiuimus cum illo in celo post generalem resurrectionem.

Scientes q̄ Christus resurgens a mortuis, id est, a sepulchro, quod proprie locus est mortuorum, [iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur.] Hoc laborat Apostolus in hoc loco, ut ostendat credentibus, quia si semel remissionem peccatorum acceperunt, non possunt iterum rebaptizari, sicut non potest mori nisi semel. Et sicut Christus resurgens a mortuis, iam nō moritur, ita & nos semper debemus uiuere uirtutibus: q̄a anima quæ peccauerit criminale peccatum, morietur. Quod autem dicit, Mors illi ultra non dominabitur, mortem dupliciter possumus intelligere: siue mortem corporalem atq; temporalē, quæ ad corpus dominata est ei ipso permittente: siue diaboli, qui ei etiā quodāmodo dominatus est per mi-

nistros suos ipso promittente. Intrauit diabolus in cor Iudæ, ut traderet Christum: ipse etiã suavit Iudæis & Pilato, ut eũ crucifigeret. Quod diabolus mors appellatur, qui mortẽ attulit mundo, ostendit Iohannes, inquit. Et nomen illi, Mors.

Apoc. 6

Quod enim mortuus est,

subauditur Christus, [peccato mortu⁹ est semel.] Iste uersiculus ita distinguendus est, ut primum dicatur, Quod enim mortuus est: ac deinde subsequatur, Peccato mortuus est semel, id est, semper fuit mortuus peccato, quia nunq̃ peccauit. Solus Christus semel mortuus est peccato, id est, semper, quia nunq̃ peccauit. ¶ Aliter: Quod Christus mortuus est corporaliter, semel mortuus est p̃ peccato nostro, nõ amplius: ita & nos semel morimur in baptisate. Possimus tamen post baptisatũ, si peccauerimus, mori peccato p̃ dignã pœnitentiã.

Quod autem uiuit, uiuit deo,

Christus dum mortuus esset in cruce, & sepultus in monumento, uidebatur non uiuere. Sed quid fecit? Intrauit in domum fortis, id est, in infernum: & abstulit diabolo illos quos tenebat, electos: & potestatem etiam quam habebat in hoc mundo, illi abstulit, sicq̃ quadragesimo die resurrectionis suæ ascendit in cælum. Viuit æternaliter deo, id est, in gloria paternæ maiestatis.

Ita & uos existimate, uos mortuos q̃dem esse peccato] tempore baptismatis, [uiuentes aut̃ deo.] Melius habetur in Græco, Cogitate uos mortuos peccato. Et est sensus: Sicut ille qui crucifixus est, nihil aliud cogitat nisi tantummodo omnipotentis dei misericordiam exorat, quatenus eius spi-

ritum dignetur suscipere, sicut & dominus dixit in euangelio ad patrem, In manus tuas commendo **Luc. 23.** spiritum meum, & uos, si quando uenit mala concupiscētia, & delectatio praua inflammat uos ad libidinem & ad cetera mala patrandā, cogitate & reducite ad memoriā, quia in baptisate mortui estis omnibus peccatis, ubi accepistis remissionē peccatorum. Et talia cogitantes, uiuite deo, id est, sapientia, prudentia, castitati, cæterisque uirtutibus. Quicumque enim deo uiuit, omnibus uirtutibus uiuit quæ in deo sunt.

DOMINICA VII. POST PENTECOSTEN. Matthei V.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis Amen dico uobis, Nisi abundauerit iustitia uestra plus quam scribarum & pharisæorum. Et reliqua.

Qui putant præcepta ueteris testamenti districtiora esse quam noui, discant ex præfenti lectiōe suā ignorantia confiteri, audiantque ipsum saluatorem discipulis dicentem: [Amen dico uobis, nisi abundauerit iustitia uestra plus quam scribarum & pharisæorum, non intrabitis in regnum cælorum.] Iustitia scribarum & pharisæorum erat, hominem non occidere: iustitia uero eorum, qui regnum cælorum